

Ühinemisläbirääkimiste komisjoni koosolek

Mõisaküla

12. juuli 2016

Abja valla, Halliste valla, Karksi valla ja Mõisaküla linna ühinemiskoosoleku protokoll nr.4

Koosoleku algus kell 15.00, lõppes kell 17.45

Koosolekust võtsid osa;

Abja vald- Villu Võsa, Peeter Rahnel, Andres Räägel, Imre Jugomäe

Halliste vald- Andres Rõigas, Ene Maaten, Janne Järvelt, Sigrid Ruben

Karksi vald- Siret Vene, Arvo Maling, Jüri Kert, Tarmo Simson

Mõisaküla linn- Jorma Õigus, Ervin Tamberg

Külalistena osalesid- VOL esimees Mati Toomsalu, VOL koordinaator Hellar Mutle

Päevakorras:

1. Ajakava kinnitamine
2. Ühinemis eesmärkide kinnitamine

Selgituseks: Teisel koosolekul kiitsime eesmärgid heaks, ent on välja jäänud kirjalikust protokollist.

3. Laenude võtmine

Selgituseks: Otsus olemas, ent seoses seadusemuudatusega vajab üle vaatamist

4. Sümboolika

5. Valla juhtimisstruktuur

6. Võimalik konsultandi kaasamine

Halliste valla esindus tegi ettepaneku tõsta konsultandi kaasamine päevakorra esimeseks punktiks ning teise punktina arutada komisjoni põhimääruse vastu võtmist:

Päevakorras:

1. Võimalik konsultandi kaasamine
2. Põhimääruse vastu võtmine
3. Ajakava kinnitamine
4. Ühinemiseesmärkide kinnitamine
5. Laenude võtmine
6. Sümboolika
7. Valla juhtimisstruktuur

1. Toimus aktiivne arutelu konsultandi vajadustest. Siret Vene luges ette nimekirja inimestest, keda riik pakub konsultantideks. Leiti, et riigi poolt pakutavat konsultanti võtta pole vaja.

15.	Investeeringute kava								
16.	Rahva arvanuse välja selgitamise korra kinnitamine volikogudes								
17.	Ühinemislepingu projekti kokku leppimine								
18.	Rahva arvamuse välja selgitamine								
19.	Ühinemislepingu avalikustamisel tehtud ettepanekute ülevaatamine								
20.	Ühinemislepingu kinnitamine ja ühinemisotsuse vastuvõtmine							Detsembri teine nädal 15.12	

Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduses on kirjas, milliseid teemasid tuleb ühinemislepingus käsitleda. Rohelisega on tõhistatud teemad, milles oleme juba otsuse teinud.

§ 9¹. Ühinemisleping (<https://www.riigiteataja.ee/akt/1011706?leiaKehtiv>)

(1) Kohaliku omavalitsuse üksuste ühinemise korral korraldavad ühinevate kohaliku omavalitsuse üksuste volikogud ühinemislepingu koostamise, kus sätestatakse:

1) omavalitsusüksuse nimi, liik ja sümboolika;

[RT I, 21.06.2016, 1 - jõust. 01.07.2016]

2) haldusterritoriaalse korralduse muutmisega kaasnevate põhimääruste ja teiste õigusaktide muutmine;

3) õigusaktide kehtivus (kuni uute õigusaktide kehtestamiseni kehtivad senised õigusaktid edasi sellel territooriumil, kus nad olid kehtestatud);

4) arengukavade kehtivus;

5) ametiasutuste ja nende hallatavate asutuste struktuuride ja töötajatega seotud küsimused;

6) haldusterritoriaalse korralduse muutmisega kaasnevate võimalike organisatsiooniliste ning eelarveliste ja muude varalisi kohustusi ja õigusi käsitlevate küsimuste lahendamise;

6¹) osavalla või linnaosa moodustamine;

[RT I, 21.06.2016, 1 - jõust. 01.07.2016]

6²) moodustatavate valimisringkondade arv;

[RT I, 21.06.2016, 1 - jõust. 01.07.2016]

6³) moodustatava omavalitsusüksuse volikogu liikmete arv;

[RT I, 21.06.2016, 1 - jõust. 01.07.2016]

7) ühinemislepingu kehtivuse tähtaeg;

8) muud vajalikuks peetavad küsimused.

5. Ühinemiseesmärkide kinnitamine;

Toimus aktiivne arutelu ja lepiti kokku järgnev;

1. Terviklik ja loogiliselt hästi toimiv, sotsiaalselt, majanduslikult, kultuuriliselt ja territoriaalselt sidus piirkond, mis võtab arvesse ajaloolist asustust, inimeste igapäevaliikumisi ning seab keskmesse omavalitsuse tasakaalustatud arengu.
2. Kõigile elanikele kvaliteetsete ja mitmekesiste avalike teenuste osutamine lähtuvalt nende õigustatud vajadustest ja igapäevateenuste pakkumine kodanikule võimalikult lähedal.
3. Sotsiaalse turvalisuse tagamine
4. Suurem esindus-ja osalusdemokraatia, elanikele paremad võimalused omavalitsusüksuse kui terviku toimimise ja arendamise jaoks oluliste küsimuste üle otsustamisel, kodanikualgatusel põhinevate kogukonnapõhiste initsiatiivide esitamisel ja elluviimisel.
5. Mulgi traditsioonide ja piirkonna arengupotentsiaali parem kasutamine vallaelanike põhjendatud huvide kaitsel ja ettevõtlikkusele soodsa arenguruumi loomine piirkonna maine ja konkurentsivõime kasvatamiseks.
6. Omavalitsuse parem majanduslik, ja poliitiline suutlikkus läbi kompetentse ja motiveeritud ametnikkonna, tõhusa juhtimise ja laialdase koostööpartnerluse nii siseriiklikul kui rahvusvahelisel tasandil.
7. Viljandimaa ja Mulgimaa tasakaalustatud areng

6. Laenude võtmine

Siret Vene luges ette Ave Viksi kirja ning palus punkt üle vaadata.

Haldusterritoriaalse korralduse muutmise kohta Vabariigi Valitsuse antud määruse jõustumise päevast alates kuni valimistulemuste väljakuulutamise päevani võivad ühinemisläbirääkimistel osalevate valdade volikogud võtta varalisi kohustusi, mis ei ole kaetud 2016/2017 aasta eelarve prognoosiga, infomeerides vastuvõetud otsustest ja sõlmitud lepingutest teisi lepinguosalisi kirjalikult – See on vana seaduse põhimõte. Haldusreformi seadusega (§ 25) muudeti seda rangemaks (Enne haldusterritoriaalse korralduse muudatuse jõustumist peavad asjaomased volikogud võlakohustuste võtmisel kuni valimistulemuste väljakuulutamise päevani konsensuslikult heaks kiitma kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 34 lõike 2 punktides 1–3, 5² ja 7 ning lõikes 7 nimetatud võlakohustuse ja muude tulevastel eelarveaastatel raha väljamaksmist nõudvate pikaajaliste kohustuste võtmise ETHS § 9¹ kohase ühinemislepingu või käesoleva seaduse § 12 lõike 2 punktis 3 nimetatud ühinemiskokkuleppe kõigi volikogude poolt kinnitamise päevast alates). S.t et haldusreformi seadusega sätestati ühinemislepingu kinnitamise järgsete võlakohustuste „konsensusliku heakskiitmise“ kohustus ühinevate volikogude poolt, mis on oluliselt tugevam ja jäigem kui informeerimine ja nõ vaikimisi kooskõlastamine. Lisatud säte ütleb täpsemalt, et ühinevate KOVide volikogude poolt tuleb heaks kiita järgmised netovõlakoormuse arvestuses arvesse võetavate võlakohustuste võtmine:

- võetud laenud
- kapitalirendi- ja faktooringukohustused
- emiteeritud võlakirjad;
- toetuste andmise kohustused;
- teenuste kontsessioonikokkuleppest tekkivad kohustused
- rendikohustused mittekatkestatavatest kasutusrendilepingutest mittekatkestatava perioodiga üle ühe aasta.

Nende kõigi kohustuste võtmise eraldi heakskiitmise protsess oleks ebaotstarbekas, seega soovitame, et kõik volikogud mõtleks selle juba sel aastal eelarvestrateegia ja eelarve koostamisel läbi mõelda ning parim lahendus oleks ühinemislepingu raames (kas selle lisana või ka mingi eraldiseisva dokumendina, kuna see ei ole ju kohustuslik ühinemislepingu osa) fikseerida ja heaks kiita 2017. aastaks eelarvestrateegias planeeritud kohustuste võtmised. Kuna üldjuhul peaks kõik sellised kohustused eelarvestrateegia koostades läbi mõtlema, siis pigem võikski selles loetelus määratleda kõikvõimalikud võlakohustused, mille võtmine eelseisval perioodil võib vajalik olla. See aitaks vältida nende vastastikust üksikut heakskiitmist teiste volikogude poolt, mis võiks olla tülikam ja aeganõudvam. Juhul kui siiski peale ühinemisleppe kinnitamist mõni volikogu täiendavaid kohustusi võtab, tuleb see siis erandkorras heaks kiita eraldiseisvalt näiteks volikogu protokollilise otsusega vms.

Otsustati muutus sisse viia.

7. Sümboolika;

Toimus arutelu ja jõuti ühiselt otsusele.

Uue valla sümboolika konkurss kuulutatakse välja 2017.aasta jaanuarikuul ühinemiskomisjoni poolt.

8. Valla juhtimisstruktuur;

Toimus arutelu ja ettekande tegi Abja Valla volikogu esimees Villu Võsa:

OSAVALLAD MULGI VALLA ÜHENDOMAVALITSUSE VALITSEMISKORRALDUSES

Osavald on vallasisene detsentraliseeritud territoriaalne haldusüksus, mis moodustatakse tänaste valdade keskuste baasil. See vastutab teatud kohaliku iseloomuga teenuste igapäevase korraldamise eest. Piiratud hulgas küsimustes ja teatud määral (need piirid ja määr kehtestatakse omavalitsuse ja osavalla põhimääruses) on osavalla organitel (vanem ja halduskogu) otsustusõigus, kuidas korraldada jooksvaid kohalikke asju (nt väikeste hangete korraldamine-järelevalve, sotsiaaltoetuste otsustamine, MTÜde väiksemate toetuste otsustamine jne). Osavalla vanem määratakse omavalitsuse volikogu otsusega osavalla valitsuse kui ametiasutuse juhiks. Osavalla halduskogul on võimalus oma arvamuse kaudu mõjutada ka neid omavalitsuse otsuseid, mis puudutavad vahetult nende kogukonda või piirkonda, ennekõike asutuste reorganiseerimist ja piirkonna strateegiline arendamine (nt investeeringute prioriteetid vms).

Teenuspunktid vallavalitsuse dekontsentreeritud üksused, st on kohad/ruumid, kus valla ametnikud aeg ajalt suhtlevad elanikega. Trend on, et elanikud eelistavad sellise lahendus puhul nii palju kui võimalik sõita sellistele kohtumistele (kord-paar aastas) valla keskusesse, kuna seal on reaalne otsustusõigus mistõttu teenuspunktid kiiresti kaovad. Kuna reeglina on need haldusteenused, siis ei saa ka neid delegeerida kodanikeühendustele.

Osavaldade moodustamisel on kaks eesmärki:

- 1) Vastutus kohalike igapäevateenuste ja probleemide (mis peavad olema elanikele lähedal) korraldamise eest jääks võimalikult kogukonna tasandile; võimekuse olemasolul delegeerida vastutust/ õigusi edasi külakeskustele/ seltsidele. Sellega vabastatakse ühelt poolt omavalitsuse keskadministratsioon jooksvate küsimuste lahendamise survest ja nad saavad tegeleda strateegiliste ja ülevallaliste asjadega. Teisalt, jääb kogukonda „nööbist-kinni“ demokraatia ja tagasiside.
- 2) Delegeerida kogukondadele demokraatlik otsustusõigus või õigus mõjutada osavalla vanema otsuseid neid vahetult puudutavates küsimustes ja vältida ääremaastumist.

Osavaldade halduskogude moodustamine

Tänane Eesti õiguskorraldus ei reguleeri osavalla (linnaosa) halduskogu moodustamist ega selle pädevusi. Mistõttu on senini praktika olnud mitmepalgeline nii selle moodustamise kui funktsioonide osas.

Osavalla halduskogu peaks ühelt poolt kajastama osavalla elanike hoiakute mustrit (proportsioone) ja samas koondama kodanike eri rühmade arvamusi. Osavalla halduskogu on sisuliselt täitevvõimu nõustav ja vajadusel survestav kogu. Kuid halduskogule võib delegeerida ka teatud otsuseid (kohalike sotsiaaltoetuste või tegevustoetuste eraldamine) või teatud otsustele heakskiidu või edasilükkava vetoõiguse andmist (nt koolide reorganiseerimine). Seega puudub halduskogul vahetu otsustusõigus, ta võib mõjutada täitevvõimu (osavalla vanemat) otsuseid oma autoriteediga.

Halduskogu moodustamise mudelid:

- (a) **Halduskogud peegeldavad valimistulemuste mustrit osavallas.** Halduskogu kandidaadid määratakse valimisnimekirja poolt proportsionaalselt nendele antud osavallas antud häältele ja nende nimekirjas kandideerinud ning antud osavallas elavate elanike seast kandidaatide poolt saadud häälte arvu ja nende nõusoleku alusel. Kui antud osavallas ei ole piisavalt oma nõusoleku andnud kandidaate siis võib nimekiri nimetada oma kandidaatideks arvamusi liidreid kogukonnast nende nõusolekul.
- (b) **Halduskogu koondab osavalla arvamusi liidreid.** Halduskogu liikmed valitakse osavalla piirides tegutsevate (a) ettevõtjate organisatsioonide, (b) noortekogu, (c) hallatavate asutuste juhtide, (d) külanemate, (e) MTÜde, (f) ... poolt kvoodi alusel. Sellise halduskogu valimised korraldab osavallajuht koostöös antud sihtrühmadega.
- (c) Halduskogu kajastab valimistulemusi vallas. Halduskogu koosseisu määrab Mulgi valla omavalitsuse volikogu fraktsioonide ettepanekul lähtuvalt oma valimisnimekirjadest osavallast kandideerinud osavalla elanike seast. Halduskogu liikmete nimetamisele kehtiksid samad põhimõtted, mis versioonis a.
- (d) Võimalik on ka segaversioon a, b, c põhimõtetest, kuid see teeb valimised keerukaks.

Karksi vald esitas oma versiooni võimalikust juhtimisstruktuurist. Ei toeta osavaldasid eraldi vallavalitsusega. Arutelu.

Järgmine koosolek toimub 24.08 Karksis.

/digitaalselt allkirjastatud/

Siret Vene- koosoleku juhataja

Ervin Tamberg- koosoleku protokollija